

HOTĂRÎRE
cu privire la aprobarea Strategiei de dezvoltare
a aviației civile în perioada anilor 2007-2012

nr. 987 din 30.08.2007

Monitorul Oficial nr.146-148/1030 din 14.09.2007

* * *

În scopul executării prevederilor Hotărîrii Guvernului nr.1314 din 12 decembrie 2005 "Cu privire la executarea Programului de activitate a Guvernului pe anii 2005-2009 "Modernizarea țării - bunăstarea poporului" și acțiunile orientate spre asigurarea creșterii economice calitative și bunăstării populației" (Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2005, nr.168-171, art.1402), Guvernul

HOTĂRĂȘTE:

1. Se aprobă Strategia de dezvoltare a aviației civile în perioada anilor 2007-2012 (se anexează).
2. Monitorizarea și coordonarea procesului de realizare a Strategiei de dezvoltare a aviației civile în perioada anilor 2007-2012 se pune în sarcina Administrației de Stat a Aviației Civile.

PRIM-MINISTRU

Vasile TARLEV

Contrasemnează:

**Viceprim-ministru, ministrul afacerilor
externe și integrării europene**
Ministrul administrației publice locale
Ministrul economiei și comerțului
Ministrul afacerilor interne
Ministrul dezvoltării informaționale

Andrei Stratan
Valentin Guznac
Igor Dodon
Gheorghe Papuc
Vladimir Molojen

Chișinău, 30 august 2007.

Nr.987.

STRATEGIA DE DEZVOLTARE A AVIAȚIEI CIVILE ÎN PERIOADA ANILOR 2007-2012

I. INTRODUCERE

1. Aviația civilă a Republicii Moldova constituie o ramură strategică a economiei naționale, dezvoltarea stabilă a căreia este un obiect prioritar pentru Republica Moldova.

2. Strategia de dezvoltare a aviației civile, în perioada anilor 2007-2012 (în continuare - Strategie) sistematizează acțiunile în domeniul aviației civile în scopul creării condițiilor și formării mecanismelor necesare pentru dezvoltarea sectorului, pornind de la nivelul existent de dezvoltare a aviației civile, de la sarcinile strategice ale economiei naționale și perspectivele globale în domeniul vizat.

Prezenta Strategie stabilește prioritățile, căile de realizare și sarcinile fundamentale de dezvoltare a aviației civile a Republicii Moldova pentru perioada anilor 2007-2012.

3. Sistemul național de transport aerian cuprinde următoarele componente de bază:

- operarea aeronavelor;
- exploatarea aeroporturilor;
- activitatea întreprinderilor de deservire la sol a aeronavelor;
- serviciile de navigație aeriană;
- întreținerea tehnică a aeronavelor;
- licențierea personalului aeronautic;
- instruirea inițială și periodică a personalului aeronautic;
- expertiza medicală și certificarea personalului aeronautic.

4. Sarcinile și funcțiile principale ale Administrației de Stat a Aviației Civile (în continuare - Administrația) sînt stabilite în Legea aviației civile nr.1237-XIII din 9 iulie 1997 și în Regulamentul Administrației de Stat a Aviației Civile, aprobat prin Hotărîrea Guvernului nr.1057 din 19 octombrie 1998 și corespund standardelor și cerințelor înaintate de Organizația Aviației Civile Internaționale (OACI), Conferința Europeană a Aviației Civile (CEAC), Autoritățile Aeronautice Unite (JAA) etc. față de autoritățile aeronautice ale statelor-membre ale acestor organizații.

5. Pentru realizarea sarcinilor ce-i revin, Administrația își va orienta activitatea în următoarele direcții:

dezvoltarea cooperării, colaborării și parteneriatului cu comunitatea aviatică internațională, în scopul aplicării experienței mondiale de producție și de management, atragerii tehnicii și tehnologiilor moderne, recunoașterii Republicii Moldova ca partener sigur pe piața de servicii aeriene, extinderii spectrului de servicii prestate de operatorii aerieni naționali;

implementarea în toate domeniile de activitate a transportului aerian a noilor norme și reglementări, orientate spre creșterea nivelului de siguranță a zborurilor și securității aeronautice, precum și pentru sporirea eficienței operării aeronavelor;

supravegherea respectării normelor și standardelor stabilite, inclusiv prin intervenții de reglementare în procesul tehnologic și adoptarea măsurilor ce se impun;

utilizarea eficientă a patrimoniului public aflat în gestiunea operativă a agenților aeronautici, stimularea proiectelor de dezvoltare a agenților aeronautici, asigurarea și extinderea accesibilității serviciilor aeriene, sporirea competitivității operatorilor naționali, asigurarea competiției libere pe piață și a nediscriminării în tratamentul agenților aeronautici.

II. ANALIZA SUCCINTĂ A SITUAȚIEI ACTUALE A AVIAȚIEI CIVILE

6. Actualmente, în ramură activează 23 agenți economici cu diferite forme de organizare juridică, dintre care 4 companii dețin Certificatul de operator aerian, 7 - Autorizația de operator aerian pentru efectuarea operațiunilor de lucru aerian. Companiile aeriene certificate execută

curse regulate (3 companii aeriene), zboruri charter (4 companii aeriene) și operațiuni de lucru aerian (7 companii aeriene). Potrivit acordurilor bilaterale, repartizarea cotei-părți a transporturilor de pasageri între companiile aeriene naționale și străine care efectuează zboruri regulate în/din Republica Moldova este de 75 și, respectiv, 25 la sută. Din 4 companii aeriene 3 efectuează transporturi regulate de pasageri pe/de pe Aeroportul Internațional Chișinău - Întreprinderea de Stat Compania Aeriană "Air Moldova", Î.M. "Moldavian Airlines" S.A. și "Tandem Aero" S.R.L. Pe principii de paritate efectuează zboruri 4 companii străine: "Turkish Airlines", "Austrian Airlines", "Tarom" și "Meridiana". Compania aeriană S.A. "Nobil Air" efectuează curse de tip taxi-charter.

7. Numărul total de angajați în aviația civilă, conform situației de la 1 ianuarie 2007, este de circa 2500 persoane (în întreprinderi de stat - circa 2000 persoane, iar în cele private - circa 500 persoane).

8. Datorită activității întreprinderilor din ramură, în anul 2005, în bugetul național au fost transferate 81,1 mil. lei. În 2006 această sumă a constituit 100 mil. lei. Reglementarea economică a activității agenților economici din ramura aviației civile este orientată spre formarea unui mediu concurențial și nediscriminatoriu în activitatea întreprinderilor de stat și particulare, în scopul îmbunătățirii calității serviciilor prestate, optimizării politicii tarifare, în interesul beneficiarilor acestor servicii.

9. **Parc aeronave:** Companiile aeriene operează următoarele tipuri de aeronave: Airbus A-320 (1 unitate), Embraer-120 (1 unitate), SAAB-2000 (2 unități), FOKKER-100 (1 unitate), AN-24 (1 unitate), MI-8 (15 unități), YAK-40 (1 unitate), KA-26 (7 unități), KA-32 (3 unități), MI-26 (1 unitate), AN-2 (7 unități), MI-2 (8 unități), TU-134 (1 unitate), LearJet-35A (1 unitate).

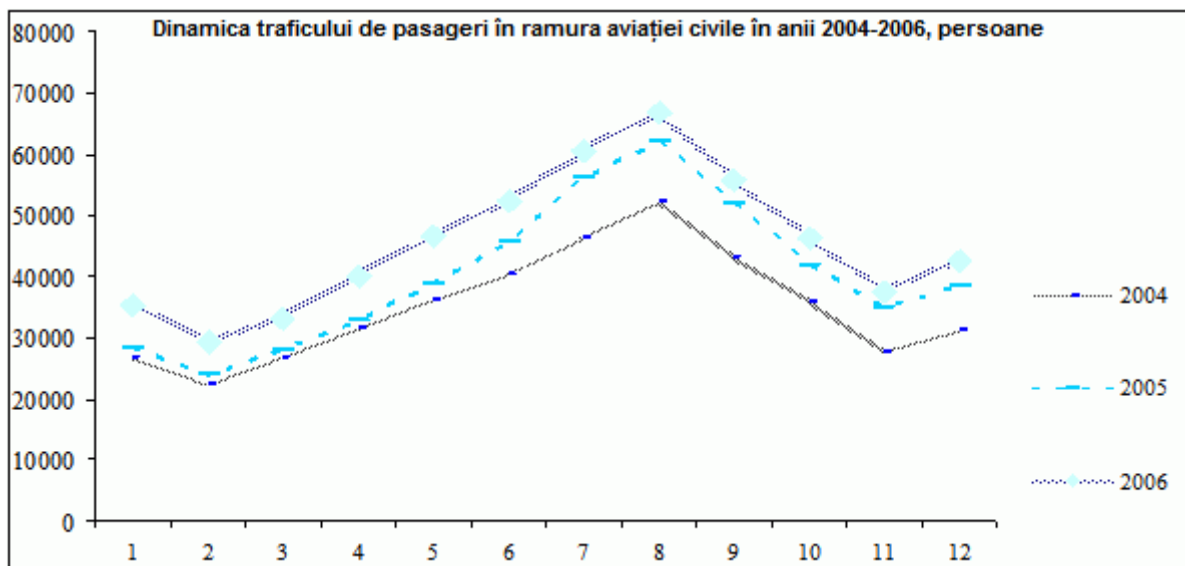
10. **Siguranța zborurilor** se caracterizează printr-un șir de aspecte ale transportului aerian și lucrului aerian, care determină capacitatea de a efectua operațiuni de zbor fără a pune în pericol viața și sănătatea oamenilor. Situația la capitolul siguranței efectuării zborurilor în ultimii ani este prezentată în tabelul ce urmează.

Cuantumul accidentelor/incidentelor aeronautice în anii 2004-2006

Anul	Compania aeriană	Tipul aeronavelor	Clasificarea incidentului	Total pe an
1	2	3	4	5
Transport aerian comercial				
2004	Vichi	Ил-18	incident	
	"A T I"	Ил-76	accident	
	"A T I"	Ил-76	incident	3
2005	"A T I"	Ил-76	accident	
	"TEPaviaTRANS"	АН-28	accident	2
2006	"Valan"	АН-24	incident	1
Servicii speciale aeriene				
2005	"Moldaeroservice"	Ми-2	accident	1
2006	"Moldaeroservice"	АН-2	incident	1
	"Agroavia"	Ка-26	accident	1

11. **Aeroporturi:** În Republica Moldova există 5 aeroporturi amplasate teritorial la Chișinău, Bălți, Cahul, Tiraspol și Mărculești, dintre care doar Aeroportul Internațional Chișinău este utilizat pentru cursele regulate efectuate în/din Republica Moldova și, respectiv, constituie poarta aeriană a țării.

12. În anul 2006 traficul total de pasageri prin Aeroportul Internațional Chișinău a constituit 548,3 mii pasageri sau cu 13,6%, mai mult decât în anul 2005, ceea ce este o realizare importantă, ținându-se cont de faptul că în anii 1995-1996 acest indicator a constituit aproximativ 280 mii de pasageri. Așadar, în 10 ani traficul de pasageri pe aeroportul Chișinău s-a dublat. În aceeași perioadă volumul de încărcături și poștă transportat a constituit circa 1700 tone sau a fost la nivelul anului 2005.

13. Aeroportul din Mărculești este în proces de certificare de către Administrația de Stat a Aviației Civile, în conformitate cu legislația în vigoare, proces care se va încheia în anul 2007.

Aeroportul din Bălți este certificat și deschis pentru transporturile de pasageri și mărfuri, dar actualmente este utilizat doar pentru zboruri ocazionale.

Aeroportul din Cahul este certificat și deschis pentru operare în timp de zi.

În ceea ce privește aeroportul din Tiraspol, actualmente, Administrația este în imposibilitate de a-și exercita autoritatea.

14. **Navigație aeriană:** Serviciile de navigație aeriană, de informare aeronautică și meteorologică a zborurilor în spațiul aerian al Republicii Moldova sînt asigurate de către Întreprinderea de Stat "MoldATSA". La momentul actual întreprinderea a finalizat utilarea tehnică a complexului de dirijare a traficului aerian care corespunde integral standardelor europene aplicabile în domeniu.

15. **Legislație:** Dezvoltarea fără precedent a aviației civile și a legislației internaționale în domeniu a obligat statele să adopte o politică de unificare și armonizare a reglementărilor naționale și internaționale în vederea dezvoltării unitare și armonizate a aviației civile în toată lumea, în scopul atingerii unui nivel acceptabil de siguranță a zborurilor. Ca urmare, în Republica Moldova a fost creat un cadru legislativ de reglementare a activităților din domeniul aviației civile, bazat pe implementarea normelor și standardelor internaționale recunoscute, cu precădere a standardelor europene, în esență - cele mai avansate din lume.

16. Fiind membru asociat al JAA, Republica Moldova a implementat în legislația națională un șir de reglementări aeronautice unite (JAR-uri) privind dezvoltarea standardelor OACI în domeniul certificării și întreținerii tehnice a aeronavelor, operațiunilor de zbor și licențierii personalului. Actualmente, în Republica Moldova sînt implementate 27 JAR-uri, ceea ce a ajustat calitativ legislația internă la cea europeană. Astfel, în anul 2008 Republica Moldova planifică să devină membru cu drepturi depline al JAA, acesta fiind încă un pas în procesul de integrare a aviației civile în instituțiile europene.

17. **Relatii internaționale:** Republica Moldova este membru al Organizației Aviației Civile Internaționale (OACI) din anul 1992. Convenția privind aviația civilă internațională de la Chicago (1944) a fost ratificată prin Hotărîrea Parlamentului nr.97-XIII din 12 mai 1994. Sistemul normelor juridice internaționale, la baza cărora se află Convenția sus-menționată, se dezvoltă permanent.

18. În Europa activitatea aviației civile este coordonată de Conferința Europeană a Aviației Civile (CEAC) - forum european în probleme aeronautice, înființat în 1955 de OACI și Consiliul Europei, scopul său principal fiind armonizarea politicilor și practicilor în domeniul aviației civile între statele regiunii europene. Fiind membru al CEAC, Republica Moldova a obținut posibilitatea de a deveni membru al Organizației Europene de Securitate a Navigației Aeriene

EUROCONTROL și de a participa la lucrările Autorităților Aeronautice Unite din Europa (JAA), în calitate de membru asociat, începând cu anul 1999.

III. OBIECTIVELE STRATEGIEI

19. Prezenta Strategie are următoarele obiective:

- asigurarea siguranței zborurilor și securității aeronautice;
- perfecționarea sistemului de reglementare statală în ramura aviației civile;
- dezvoltarea pieței transporturilor aeriene;
- modernizarea infrastructurii la sol;
- menținerea compatibilității sistemului de navigație aeriană al țării cu standardele internaționale;
- modernizarea parcului de aeronave;
- continuitatea relațiilor cu organisme internaționale de specialitate;
- perfecționarea sistemului de instruire și recalificare a cadrelor în domeniu;
- perfecționarea bazei normative și juridice în domeniul aviației civile;
- dezvoltarea sectorului "aviație ușoară";
- corespunderea cerințelor consumatorilor, facilități aeronautice.

IV. IMPLEMENTAREA STRATEGIEI. DIRECȚIILE DE ACTIVITATE

20. În scopul realizării obiectivelor trasate, Administrația, ca organ abilitat prin lege cu reglementarea și supravegherea domeniului aviației civile, va coordona implementarea prezentei Strategii în toate direcțiile, va identifica neconformitățile, va întreprinde măsuri pentru excluderea lor și va actualiza Strategia în scopul aducerii ei în concordanță cu noile cerințe aplicabile la nivel european.

Asigurarea siguranței zborurilor și securității aeronautice

21. Siguranța zborurilor se bazează pe standarde severe, ce urmează a fi aplicate corespunzător de către toți, fără discriminare, pe un personal aeronautic instruit, competent și apt din punct de vedere medical, pe certificarea minuțioasă și menținerea navigabilității aeronavelor, care se conformează cerințelor de siguranță stabilite, pe operatorii aerieni certificați corespunzător, pe aerodromurile ce îndeplinesc cerințele operaționale de siguranță și pe serviciile de management al traficului aerian care satisfac standardele europene și naționale aplicabile.

22. În scopul perfecționării sistemului existent de supraveghere a aeronavelor înmatriculate în Republica Moldova și, respectiv, îndeplinirii angajamentelor asumate de Moldova în acest domeniu, se planifică realizarea următoarelor acțiuni:

- dotarea, pe parcursul anului 2007, a aeronavelor înmatriculate în Republica Moldova cu echipament suplimentar de preîntâmpinare despre apropierea la sol EGPWS, precum și cu emițătoare de radioghidaj de rezervă în conformitate cu cerințele noi ale OACI;

- elaborarea și implementarea în activitatea companiilor aeriene ale Moldovei a programelor de preîntâmpinare a accidentelor și incidentelor aeronautice (Monitorizarea datelor de zbor - FDM);

- participarea activă și permanentă la Programul de control al aeronavelor străine, schimbul de date și aplicarea de măsuri (SAFA, CEAC și JAA), precum și instruirea inspectorilor, conform programului SAFA;

- intensificarea activității privind implementarea sistemului de control asupra locului de dislocare a aeronavelor operatorilor aeriene din Moldova, în scopul asigurării unui înalt nivel al siguranței și calității operării.

23. În conformitate cu standardele internaționale și cu cerințele Administrației, aeronavele utilizate în transporturile aeriene comerciale, pe parcursul anului 2007 urmează să fie dotate cu următorul echipament suplimentar, pentru a putea fi operate ulterior:

- aparat cu înregistrare automată vocală de bord (CVR) în vederea înregistrării condițiilor sonore în cabina echipajului;

sistem de preîntâmpinare a apropierei periculoase de sol care are funcția de apreciere a reliefului localității în direcția zborului (EGPWS);

radiobaliză de securitate-salvare (ELT) cu frecvența 121.5/406 Mgh;

sistem de bord de preîntâmpinare a coliziunilor aeronavelor în zbor (ACAS-II).

24. Scopul și sarcinile securității aeronautice rezidă în asigurarea unui nivel înalt de securitate și protejare a pasagerilor, echipajelor, personalului aeronautic, populației, aeronavelor, instalațiilor și serviciilor aeroportuare care servesc aviația civilă de actele de intervenție ilicită, prin aplicarea normelor, reglementărilor, procedurilor și practicilor la nivel național.

25. Ca urmare a auditelor în domeniul securității aeronautice efectuate de către CEAC și OACI în anul 2005, care au avut drept scop evaluarea sistemului de asigurare a securității aeronautice în aviația civilă sub aspect instituțional și normativ și în baza recomandărilor experților CEAC și OACI, Administrația a elaborat proiectul de lege, iar Parlamentul ulterior a adoptat Legea nr.92-XVI din 5 aprilie 2007 privind securitatea aeronautică.

26. În scopul asigurării continuității proceselor ce țin de securitatea aeronautică, urmează a fi efectuate următoarele acțiuni:

adoptarea și implementarea Programului de instruire și certificare a personalului în domeniul securității aeronautice;

implementarea, în mod continuu, a Programului național de control al calității în domeniul securității aeronautice;

aducerea actelor normative în domeniul securității aeronautice în conformitate cu ediția a 8-a a anexei nr.17 "Securitate" la Convenția privind aviația civilă internațională și ediția a 12-a a Documentului 30/II "Securitate" a Conferinței Europene a Aviației Civile.

Perfecționarea sistemului de reglementare statală în ramura aviației civile

27. Odată cu încadrarea mai largă a statului în relațiile de piață, devine tot mai stringentă necesitatea de a spori eficiența utilizării patrimoniului public aflat în gestiunea operativă a întreprinderilor din aviația civilă, prin crearea condițiilor optime pentru dezvoltarea viabilității și competitivității acestora.

Pentru realizarea acestui scop, se preconizează următoarele acțiuni:

asigurarea integrității patrimoniului public prin verificarea periodică a inventarierii, reevaluării și corectitudinii gestionării acestuia;

stabilirea la început de an și supravegherea realizării indicilor economici de către agenții economici cu capital de stat;

verificarea trimestrială a solvabilității și rentabilității întreprinderilor subordonate, și, după caz, intervenția în modul de realizare a programului de producție;

stimularea proiectelor investiționale, inclusiv prin examinarea posibilității schimbării formei de gestionare a unor întreprinderi;

realizarea politicii de protecție a companiilor aeriene naționale, luând în considerare angajamentele Republicii Moldova față de structurile internaționale.

28. Cea mai eficientă cale de asigurare a cerințelor consumatorilor și de promovare a reformelor economice este dezvoltarea în ramură a unui mediu concurențial pentru agenții economici, urmărind, totodată, respectarea cerințelor tehnice și de siguranță naționale și internaționale.

Pentru realizarea acestui obiectiv, Administrația de Stat a Aviației Civile își va orienta eforturile spre:

elaborarea și promovarea politicii de stat privind continuarea liberalizării pieței transportului aerian în Republica Moldova;

accelerarea reformelor structurale;

îmbunătățirea managementului corporativ și responsabilitatea personală a managerilor întreprinderilor de stat pentru rezultatele activității acestora;

utilizarea rațională a resurselor întreprinderilor de stat;

crearea condițiilor optime pentru investiții și export de servicii;

reglementarea aspectelor economice și tehnologice ale serviciilor de monopol din aviația civilă.

Dezvoltarea pieței transporturilor aeriene

29. În perioada 2007-2012 este necesar de a aplica în continuare sistemul de selectare în distribuirea rutelor aeriene și a stabili, pentru transportatorii aerieni ce pretind să execute zboruri regulate, criteriile mai exigente, care să întrunească atât standardele de asigurare a siguranței zborurilor (certificarea și controlul siguranței zborurilor), cât și factorii economici (stabilitatea financiară a companiei aeriene).

30. Pentru menținerea navigabilității navelor aeriene exploatate și deservirea tehnică ulterioară a acestora, măsurile de susținere din partea Administrației la acest capitol vor fi următoarele:

asigurarea apărării intereselor companiilor aeriene moldovenești la încheierea acordurilor internaționale privind serviciile aeriene între Republica Moldova și alte state;

perfecționarea cadrului normativ privind reglementarea pieței transportărilor aeriene.

31. Majoritatea acordurilor interstatale în vigoare privind serviciile aeriene au fost încheiate în perioada 1992-1999. Luând în considerare situația curentă a dezvoltării aviației civile în domeniul transportărilor aeriene în Republica Moldova și în comunitatea internațională, în general, apare necesitatea optimizării acordurilor în cauză.

Totodată, se impune modificarea reglementărilor:

privind securitatea aeronautică (având în vedere majorarea numărului incidentelor de capturare ilicită a aeronavelor, urmează a fi operate modificările corespunzătoare în acordurile menționate);

privind punctele de destinație permise companiilor aeriene naționale pentru efectuarea zborurilor regulate;

privind principiile de exploatare a rutelor aeriene conform acordurilor internaționale.

Examinând, în comun cu companiile aeriene moldovenești, perspectivele extinderii geografiei zborurilor, se prevede încheierea noilor acorduri privind serviciile aeriene.

Modernizarea infrastructurii la sol

32. Obiectivele strategice în vederea modernizării infrastructurii la sol (în special ce ține de aeroporturi) vizează următoarele aspecte:

echiparea mai bună a aeroportului Chișinău, astfel încât, din punct de vedere operațional, el să poată fi exploatat pe orice timp (Categorie II) - anul 2010;

identificarea și realizarea măsurilor pentru eficientizarea economică a aeroporturilor din Republica Moldova (Cahul/Bălți) - pînă în 2012; încurajarea și stimularea investițiilor, inclusiv a celor private, pe aceste aeroporturi;

crearea Zonei Economice Libere, în baza aeroportului Mărculești, prin elaborarea studiului de fezabilitate privind crearea Zonei Economice Libere "Aeroportul Mărculești" și crearea unui centru regional de logistică de tip Cargo în cadrul acestei Zone;

perfecționarea sistemelor de securitate pe aeroportul Chișinău;

examinarea posibilității de restabilire a aerodromurilor din centrele raionale în contextul dezvoltării segmentului de transporturi aeriene interne și disponibilitatea operatorilor aerieni de a folosi aceste aerodromuri;

modernizarea utilajului și echipamentului destinat deservirii la sol a pasagerilor și aeronavelor;

asigurarea capacității de primire a pasagerilor pe aeroportul Chișinău, în perspectiva aderării la Uniunea Europeană, separarea corespunzătoare a fluxurilor de pasageri;

efectuarea unui studiu de impact privind zgomotul pe aeroport, stabilirea de măsuri tehnice și operaționale, inclusiv de restricții, după caz, pentru limitarea zgomotului.

Menținerea compatibilității sistemului de navigație aeriană a țării cu standardele internaționale

33. Prezenta Strategie stipulează menținerea compatibilității sistemului de navigație aeriană a țării cu standardele europene și vizează următoarele obiective:

menținerea interacțiunii sistemului, avînd în vedere schimbările și perfecționările tehnice în zona EUROCONTROL;

asigurarea certificării serviciilor, echipamentelor și personalului în scopul atingerii unui nivel înalt de siguranță a zborurilor în spațiul aerian național;

organizarea spațiului aerian coordonat atît la nivel european, cît și la nivel regional, în scopul evitării aglomerărilor, pentru realizarea unor fluxuri de trafic optimizate, sigure și regulate;

asigurarea condițiilor tehnice și operaționale pentru introducerea noilor tehnologii ADS, asigurarea tranziției de la sistemul existent la noul sistem, fără a fi afectată siguranța zborurilor, într-o perioadă care va dura 3-5 ani;

fundamentarea conceptului FAB și crearea premiselor pentru implementarea lui în condiții care să asigure obținerea de avantaje operaționale maxime, inclusiv în ceea ce privește sporirea capacității sistemului;

reducerea impactului aviației asupra mediului;

informarea aeronautică și meteorologică sigură și precisă, cu un înalt nivel de automatizare, care să favorizeze informarea consumatorilor despre astfel de servicii în timp real;

armonizarea serviciilor acordate utilizatorilor, astfel încît acestea să fie prestate nediscriminatoriu și de o calitate mai bună, asigurînd un înalt nivel de siguranță;

reducerea treptată și constantă a costurilor operaționale, paralel cu sporirea atractivității utilizatorilor de servicii pentru spațiul nostru aerian;

implementarea permanentă, pînă în anul 2012 și în continuare, a legislației europene în cadrul de reglementare național, în scopul menținerii standardului de interoperabilitate atins;

îndeplinirea cerințelor programului - etapizat, pînă în 2012 - Cerul Unic European (SES);

colaborarea cu statele vecine (Ucraina și România) în domeniul serviciilor de navigație aeriană;

crearea unui sistem de management al siguranței (SMS) în domeniul serviciilor de navigație aeriană.

Modernizarea parcului de aeronave

34. În scopul completării parcului ieșit din funcțiune, se planifică întreprinderea următoarelor acțiuni:

crearea unei companii de leasing, care va acorda servicii în condiții favorabile (% bancar redus) pentru procurarea aeronavelor de către operatorii autohtoni;

continuarea practicii de exploatare a aeronavelor de tipul AIRBUS 320, luate în leasing operațional sau financiar. Totodată, numărul de aeronave trebuie să fie adecvat creșterii cererii la transportul aerian, precum și să fie asigurată tipizarea, în scopul reducerii cheltuielilor privind instruirea repetată a personalului navigant și tehnic, întreținerea tehnică și formarea cantității necesare minime a pieselor de schimb.

35. Planul de dezvoltare strategică a Î.S. "AIR MOLDOVA" prevede extinderea parcului de aeronave a companiei aeriene corespunzătoare către anul 2012 pînă la 5 unități.

Prognoza numărului necesar de aeronave al Î.S. "AIR MOLDOVA" pentru perioada de pînă în anul 2012:

Capacitatea aeronavelor	2007	2009	2012
114-178 locuri	3	1	1 opțional

În anul 2007 Î.S. "AIR MOLDOVA" planifică atragerea, în baza leasing-ului operațional, a două aeronave AIRBUS-320. În anul 2009 compania aeriană planifică extinderea parcului achiziționînd o aeronavă Embraer 190.

Este necesară orientarea spre aeronavele de generație nouă, exploatarea eficientă a cărora, din contul vitezei și distanței zborului, economiei, precum și volumului de pasageri, depășește dublu eficiența exploatarea aeronavelor de tip sovietic.

Continuitatea relațiilor cu organismele internaționale de specialitate

36. Activitatea internațională este determinată de politica externă a statului și este orientată spre îndeplinirea obiectivului stabilit privind integrarea europeană a țării. O semnificație importantă are realizarea Planului de Acțiuni Republica Moldova - Uniunea Europeană în domeniul aviației civile.

37. Prioritățile în activitatea aeronautică externă sînt următoarele:

obținerea statutului de membru cu drepturi depline al JAA. La rîndul său, aceasta va da posibilitate Moldovei să inițieze tratative cu Comisia Europeană privind mecanismul de participare cu drepturi depline în activitatea EASA, ca succesor al JAA, organism european cu atribuții legale în Uniunea Europeană;

statutul nou al Republicii Moldova se va răsfrînge pozitiv asupra participării la Programul Uniunii Europene - Cerul Unic European (Single European Sky), care se referă la managementul traficului aerian, la reducerea costurilor de operare și la eficientizarea sistemului aviației civile, la armonizarea standardelor de siguranță în Uniunea Europeană, o mare parte a acestuia fiind deja implementată în cadrul Programului ATM 2000+, la care Republica Moldova participă activ;

colaborarea în continuare cu Comitetul Interstatal de Aviație al statelor-membre ale CSI, luînd în considerare dotarea tehnică și nivelul înalt al experților în domeniu, în măsura în care această colaborare nu contravine procesului de integrare în Uniunea Europeană, respectiv de aderare la JAA (EASA în plan strategic).

38. Politica relațiilor bilaterale se va baza pe aprofundarea și extinderea relațiilor de parteneriat cu statele cu care sînt încheiate acorduri privind traficul aerian, inclusiv prin perfecționarea relațiilor juridice, examinarea posibilităților de liberalizare treptată a transporturilor aeriene, ținînd cont de interesele cetățenilor Republicii Moldova.

Perfecționarea sistemului de instruire și recalificare a cadrelor în domeniu

39. Pentru perioada trasată urmează a fi întreprinse acțiunile ce țin de:

monitorizarea respectării standardelor europene și mondiale de certificare a personalului aeronautic;

perfecționarea programelor de instruire a personalului navigant prin implicarea activă a Î.S. "Centrul Aeronautic de Instruire";

crearea bazei tehnico-materiale pentru pregătirea piloților în Î.S. "Centrul Aeronautic de Instruire";

elaborarea programelor de instruire a specialiștilor din domeniul deservirii aeronavelor la sol;

modernizarea bazei tehnice de instruire a personalului navigant;

perfecționarea continuă a sistemului de pregătire a specialiștilor în domeniul aeronautic;

implementarea cerințelor JAA în domeniul examinării medicale a personalului aeronautic;

organizarea instruirii tuturor experților în medicina aeronautică în instituțiile medicale specializate din străinătate.

Perfecționarea bazei normative și juridice în domeniul aviației civile

40. Ținînd cont de orientarea politică a statului, se va desfășura o activitate direcțională spre implementarea regulamentelor și directivelor europene ca parte a "Acquis Communautaire" în legislația aeronautică națională, de facilitare a accesului serviciilor și produselor aeronautice ale Republicii Moldova pe piața europeană și de pregătire a acesteia pentru concurență în condițiile corespunzătoare.

41. Avînd în vedere tendința proeuropeană a Republicii Moldova și sarcinile stabilite de Guvern în această direcție, se vor studia posibilitățile și impactul implementării legislației

europene în domeniul aviației civile, se va propune sau, după caz, se vor lua măsuri pentru aplicarea ei mai favorabilă în interesele cetățenilor țării noastre.

Dezvoltarea sectorului "aviație ușoară"

42. O tendință actuală în dezvoltarea aviației este implementarea concepției de "Aviație ușoară", care cuprinde aeronavele cu masa de pînă la 5700 kg și cu numărul locurilor de bord de pînă la 9 persoane. Principalele criterii de implementare și dezvoltare a "aviației ușoare" în Republica Moldova sînt gradul înalt de aplicare, economie, confort, ușurință de manevrare etc.

43. În scopul dezvoltării "aviației ușoare", se impun următoarele acțiuni:

introducerea modificărilor și suplimentarea cadrului legislativ al aviației civile din Republica Moldova cu privire la principiile de funcționare a "aviației ușoare";

delimitarea ariei de aplicare a aviației ușoare în economia Republicii Moldova;

acordarea facilităților fiscale și vamale din partea statului pentru introducerea și dezvoltarea "aviației ușoare";

atragera sectorului privat în crearea infrastructurii pentru aplicarea "aviației ușoare" (construcția suprafețelor de aterizare/decolare, a încăperilor specializate de păstrare și întreținere a utilajelor etc.);

perfecționarea programului de instruire a piloților și cadrelor de deservire pentru "aviația ușoară";

crearea condițiilor și asigurarea aeronavelor cu combustibil, piese de schimb, centre de deservire tehnică și alte materiale necesare;

restabilirea și dezvoltarea continuă a activității aviației sanitare;

crearea întreprinderilor de prestare a serviciilor de aeroturism;

verificarea și restabilirea aerodromurilor în centrele raionale.

Coresponderea cerințelor consumatorilor, facilități aeronautice

44. În conformitate cu normele internaționale, grija față de pasageri urmează să constituie unul din punctele de reper ale politicii de stat în domeniul prestării serviciilor de transport aerian. Astfel, politica statului promovată în domeniul protecției consumatorilor se va baza pe următoarele principii:

siguranță;

echitate;

accesibilitate;

competitivitate;

informare.

45. Politica promovată de deservire a cetățeanului și de apărare a drepturilor consumatorilor de servicii aeronautice se va constitui dintr-un șir de măsuri și acte normative care vor asigura nivelul cerut de protecție a consumatorilor, fiind axată pe următoarele:

elaborarea și promovarea unui complex de măsuri privind micșorarea costurilor și îmbunătățirea calității serviciilor aeriene, precum și protecția drepturilor consumatorilor;

difuzarea, prin mijloace moderne, sigure și eficiente, a informației exhaustive privind reglementările și tarifele aplicabile. În prezent, aceasta se realizează pe deplin prin web-site-ul Administrației;

reducerea timpului de așteptare la punctele de control pașapoarte, vamal, securitate și de recepție a bagajului. Această măsură se va realiza printr-un format adecvat al pașapoartelor, prin echiparea PTF cu echipamente performante, prin interconectarea sistemelor spre a fi evitată dublarea acțiunilor, prin transferul avansat al actelor personale, prin reducerea controlului vamal ca urmare a aplicării unor proceduri moderne, dublate de tehnologia avansată, prin asigurarea controlului 3D al bagajelor de cală, prin modernizarea echipamentelor de screening; această sarcină va fi finalizată în 2008 și va continua să suporte modificări, conforme cu cerințele noilor standarde, pînă în anul 2012 și în continuare;

asigurarea informațională a pasagerilor privind reținerile, anulările zborurilor, altă informație referitor la condițiile de executare a curselor etc.;

asigurarea cadrului normativ de reglementare pentru transportul pasagerilor cu mobilitate redusă, implementarea sistemului de facilități aeronautice;

stabilirea procedurilor transparente și eficiente de recepționare și examinare a petițiilor și reclamațiilor la operatori și pe aeroporturi;

elaborarea procedurilor de asigurare a asistenței medicale a pasagerilor atât pe aeroporturi, cât și la bordul aeronavelor.

46. Măsurile de simplificare a formalităților în transportul aerian, ținându-se cont de asigurarea măsurilor de securitate aeronautică, sînt deja stabilite în Programul Național de Facilitare a Transporturilor Aeriene.

47. Realizarea, în comun cu autoritățile de competență, a prevederilor Programului Național de Facilitare a Transporturilor Aeriene va conferi siguranța și încrederea pasagerilor în serviciile prestate în ramura aviației civile.

V. REZULTATE SCONTATE

48. La momentul actual, majoritatea covârșitoare a proceselor macroeconomice de dezvoltare a Republicii Moldova demonstrează continuarea tendințelor pozitive și creșterea produsului intern brut. Tendința majorării transporturilor aeriene este condiționată de legătura reciprocă dintre mobilitatea populației și nivelul produsului intern brut pe cap de locuitor, precum și de asigurarea atractivității transporturilor aeriene, în funcție de siguranța transporturilor aeriene.

49. Realizarea prezentei Strategii va permite dezvoltarea domeniului aviației civile a Republicii Moldova, capabil să asigure dezvoltarea potențialului aeronautic al țării, satisfacerea necesității crescînde a populației și economiei în servicii aeronautice de calitate, asigurarea unui nivel corespunzător de siguranță a zborurilor din contul exploatării tipurilor noi de aeronave, modernizarea sistemului de navigație aeriană, reconstrucția și reînnoirea fondurilor fixe de producție ale aeroporturilor, crearea sistemului de instruire și calificare a personalului aeronautic.

Cele menționate vor contribui la:

ridicarea și menținerea la un nivel înalt a siguranței zborurilor și securității aeronautice;

corelarea în continuare a actelor normative naționale în domeniu cu cele internaționale;

creșterea anuală a traficului de pasageri cu circa 10-15%;

creșterea traficului de mărfuri și poștă cu circa 5%;

modernizarea parcului de aeronave;

minimizarea impactului ramurii aviației civile asupra mediului înconjurător;

crearea sistemului optimizat de pregătire și constituire a cadrelor în ramură.

50. Pentru realizarea prezentei Strategii, este elaborat Planul de acțiuni expus în cele ce urmează.

**PLANUL DE ACȚIUNI PRIVIND REALIZAREA STRATEGIEI DE DEZVOLTARE
A AVIAȚIEI CIVILE ÎN PERIOADA ANILOR 2007-2012**

Nr. d/o	Obiectivul strategic	Termenul de realizare	Responsabili
1	2	3	4
1.	Elaborarea proiectului de lege pentru modificarea Legii aviației civile nr.1237-XIII din 9 iulie 1997, conform prevederilor literei d) articolul 2 al Legii nr.424 din 16 decembrie 2004	31 decembrie 2007	Administrația de Stat a Aviației Civile
2.	Implementarea de către Republica Moldova a prevederilor Acordului JAA	31 decembrie 2012	Administrația de Stat a Aviației Civile
3.	Obținerea statutului de membru cu drepturi depline al JAA	31 decembrie 2007	Administrația de Stat a Aviației Civile
4.	Examinarea avantajelor aderării Republicii Moldova la Convenția de la Montreal (1999) pentru unificarea unor reguli privitoare la transportul aerian internațional	31 decembrie 2007	Administrația de Stat a Aviației Civile, Ministerul Afacerilor Externe și Integrării Europene
5.	Extinderea bazei de date a Registrului aerian al Republicii Moldova, constituirea funcției de control al principalelor componente cu resurse limitate (motoare, elice)	31 decembrie 2007	Administrația de Stat a Aviației Civile
6.	Examinarea oportunității de modificare a politicii tarifare privind înmatricularea aeronavelor în Republica Moldova, reieșind din practica altor state	Pe parcursul anilor 2007-2008	Administrația de Stat a Aviației Civile
7.	Constituirea sistemului și programului de instruire inițială și periodică a inspectorilor Administrației	31 decembrie 2007	Administrația de Stat a Aviației Civile
8.	Asigurarea pregătirii personalului aeronautic prin crearea de condiții necesare pentru instruirea acestuia	31 decembrie 2007	Administrația de Stat a Aviației Civile
9.	Instituirea unui sistem eficient de control intern al modului de înmatriculare a aeronavelor, în corespundere cu reglementările aeronautice civile	31 decembrie 2007	Administrația de Stat a Aviației Civile
10.	Perfecționarea sistemului de inspecție și control al operatorilor aerieni și aeronavelor, în scopul asigurării securității aeronautice	Trimestrul II, 2007	Administrația de Stat a Aviației Civile
11.	Radierea din Registrul aerian al Republicii Moldova a aeronavelor care nu îndeplinesc cerința de înzestrare cu echipamente de avertizare a apropierei periculoase de sol EGPWS, precum și cu balize de emisie ELT, în caz de avarie în frecvența 406 MHz	Pe parcursul anului 2007	Administrația de Stat a Aviației Civile
12.	Intensificarea controlului asupra activității Î.S. "Aeroportul Internațional Mărculești", prin instituirea consiliului de administrație în condițiile Legii 146-XIII din 16 iunie 1994 cu privire la întreprinderea de stat	31 decembrie 2007	Ministerul Apărării, Ministerul Economiei și Comerțului, Ministerul Finanțelor
13.	Controlul asupra dotării aeronavelor cu echipamente pentru: a) înregistrarea vocală automată în cabina de pilotaj - CVR; b) prevenirea coliziunii cu alte aeronave ACAS-II	Pe parcursul anilor 2007-2008	Administrația de Stat a Aviației Civile
14.	Efectuarea controalelor fiscale la agenții economici care prestează servicii în domeniul aviației civile și elaborarea, în caz de necesitate, a unui sistem de evaluare a veniturilor impozabile din serviciile aeronautice prestate peste hotarele Republicii Moldova	31 decembrie 2007	Inspectoratul Fiscal Principal de Stat, în comun cu Centrul pentru Combaterea Crimelor Economice și Corupției
15.	Implementarea treptată, conform prevederilor Programului Național de Facilitare a Transporturilor Aeriene, a sistemelor de citire a pașapoartelor, inclusiv cu date biometrice	Pe parcursul anilor 2007-2008	Administrația de Stat a Aviației Civile, Serviciul Grănicerilor, Ministerul Dezvoltării

			Informaționale
16.	Revizuirea și perfecționarea Programului Național de Facilitare a Transporturilor Aeriene, actualizarea prevederilor acestuia de către Comitetul Național de Facilități Aeronautice, astfel încât acestea să corespundă în totalitate cu cerințele europene	31 decembrie 2007	Administrația de Stat a Aviației Civile
17.	Efectuarea unui studiu de impact privind zgomotul pe Aeroportul Internațional Chișinău, identificarea și stabilirea de restricții operaționale ținând seama de efectul zgomotului asupra populației	Pe parcursul anilor 2007-2008	Administrația de Stat a Aviației Civile, Aeroportul Internațional Chișinău
18.	Încheierea vizitelor de standardizare (operațiuni, navigabilitate, licențiere) ale JAA și obținerea dreptului Moldovei de a emite certificate internaționale în toate cele 3 domenii	1 iulie 2008	Administrația de Stat a Aviației Civile
19.	Ajustarea la cerințele legislației în vigoare a actelor normative ale Administrației de Stat a Aviației Civile privind reglementarea domeniului monopolurilor	Pe parcursul anului 2008	Administrația de Stat a Aviației Civile
20.	Încheierea procesului de certificare a aeroporturilor Cahul și Mărculești	31 decembrie 2008	Consiliul orașenesc Cahul, Ministerul Apărării, Administrația de Stat a Aviației Civile
21.	Crearea Zonei Economice Libere în baza aeroportului Mărculești, inclusiv: elaborarea studiului de fezabilitate privind crearea Zonei Economice Libere "Aeroportul Mărculești"; elaborarea proiectului de lege privind Zona Economică Liberă "Aeroportul Mărculești"; crearea unui centru regional de logistică de tip Cargo în cadrul Zonei Economice Libere "Aeroportul Mărculești"	2008-2009	Î.S. "Aeroportul Internațional Mărculești", Ministerul Economiei și Comerțului, Ministerul Apărării, Administrația de Stat a Aviației Civile, Consiliul raional Florești
22.	Elaborarea programelor de dezvoltare a aeroporturilor Cahul și Bălți, în scopul revitalizării transportului aerian de pasageri și încărcături	2008-2009	Administrația de Stat a Aviației Civile
23.	Reconstrucția pistei de decolare-aterizare a Aeroportului Internațional Chișinău	31 iulie 2008	Administrația de Stat a Aviației Civile, Aeroportul Internațional Chișinău
24.	Elaborarea și promovarea unui complex de măsuri privind dezvoltarea și modernizarea infrastructurii la sol, inclusiv modernizarea sistemului de deservire la sol a pasagerilor, bagajelor serviciului cargo, aeronavelor (serviciului "handling") și catering	1 aprilie 2008	Administrația de Stat a Aviației Civile
25.	Elaborarea și promovarea unui complex de măsuri privind micșorarea costurilor și îmbunătățirea calității serviciilor aeriene, precum și protecția drepturilor consumatorilor	1 aprilie 2008	Administrația de Stat a Aviației Civile
26.	Elaborarea unui studiu privind impactul liberalizării pieței transportului aerian	1 aprilie 2008	Administrația de Stat a Aviației Civile
27.	Elaborarea unui plan de măsuri privind liberalizarea pieței transportului aerian în Republica Moldova.	31 decembrie 2008	Administrația de Stat a Aviației Civile
28.	Dezvoltarea și perfecționarea sistemului de facilități aeronautice pe Aeroportul Internațional Chișinău, introducerea în acest scop a unui sistem performant de protecție perimetrală și a unui sistem de verificare a bagajelor de cală (3D)	31 decembrie 2008	Administrația de Stat a Aviației Civile, Aeroportul Internațional Chișinău
29.	Implementarea circulației electronice a documentelor în ramura aviației civile	1 ianuarie 2008	Administrația de Stat a Aviației Civile
30.	Examinarea avantajelor aderării Republicii Moldova la Convenția de la Capetown (2001) referitor la garanțiile internaționale privind echipamentul mobil	31 decembrie 2009	Administrația de Stat a Aviației Civile, Ministerul Afacerilor Externe și Integrării Europene
31.	Armonizarea cadrului legislativ național referitor la	31	Administrația de Stat a Aviației

	certificarea aeroporturilor cu reglementările europene	decembrie 2009	Civile
32.	Implementarea în aviația civilă a Moldovei a conceptului de Management al Siguranței (SMS), inclusiv la operatorii aerieni de transport public	31 decembrie 2009	Administrația de Stat a Aviației Civile
33.	Transmiterea din gestiunea Administrației de Stat a Aviației Civile în gestiunea Ministerului Economiei și Comerțului a întreprinderilor de stat	2009-2010	Administrația de Stat a Aviației Civile, Ministerul Economiei și Comerțului
34.	Echiparea Aeroportului Internațional Chișinău corespunzător categoriei II	31 decembrie 2010	Administrația de Stat a Aviației Civile, Aeroportul Internațional Chișinău
35.	Adoptarea și implementarea Acquis-ului Comunitar în domeniul aviației civile a Republicii Moldova. Armonizarea completă a legislației aeronautice a Moldovei cu legislația europeană	31 decembrie 2010	Administrația de Stat a Aviației Civile
36.	Inițierea procedurii de aderare a Republicii Moldova la Acordul privind Zona Europeană Comună de Aviație (ECAA)	1 iulie 2010	Ministerul Afacerilor Externe și Integrării Europene
37.	Demararea tratatelor între Guvernul Republicii Moldova și Comisia Europeană pentru aderarea la EASA (European Aviation Safety Agency) ca succesor al JAA	1 martie 2010	Administrația de Stat a Aviației Civile
38.	Ratificarea Acordului ECAA	31 decembrie 2011	Administrația de Stat a Aviației Civile
39.	Elaborarea Codului aeronautic	31 decembrie 2012	Administrația de Stat a Aviației Civile
40.	Participarea Republicii Moldova la inițiativa Cerul Unic European (Single European Sky), evaluarea impactului acesteia asupra aviației civile din Moldova după încheierea fazei de definire; îndeplinirea cerințelor programului SES	31 decembrie 2012	Administrația de Stat a Aviației Civile
41.	Continuarea procesului de modernizare a sistemului național de management al traficului aerian, asigurarea unui înalt nivel de siguranță, fiabilitate și interoperabilitate cu sistemul european, trecerea la sistemul ADS, fără perturbarea funcției operaționale	31 decembrie 2012	Administrația de Stat a Aviației Civile
42.	Participarea Moldovei la implementarea conceptului de Blocuri de Spațiu Aerian Funcționale - FAB, în scopul reducerii fragmentării, sporirii eficienței și siguranței sistemului, pentru reducerea costurilor operatorilor aerieni cu aproximativ 30%	31 decembrie 2012	Administrația de Stat a Aviației Civile
43.	Cooperarea cu statele vecine în scopul reorganizării spațiului aerian și al fluxurilor de trafic, introducerea unor standarde severe pentru emisiile motoarelor de avion, introducerea de restricții și penalități pentru aeronavele care poluează mediul, concomitent cu încurajarea achiziționării de aeronave cu grad de poluare redus, pentru asigurarea protecției mediului. Elaborarea și aplicarea normelor corespunzătoare	31 decembrie 2012	Administrația de Stat a Aviației Civile
44.	Perfecționarea continuă a cadrului legislativ al Republicii Moldova în domeniul aviației civile, asigurarea implementării reglementărilor și a controlului funcționării sistemului, în scopul atingerii și menținerii unui înalt nivel de siguranță a operării	31 decembrie 2012	Administrația de Stat a Aviației Civile
45.	Informarea instituțiilor de stat cu privire la deciziile și rezoluțiile ONU care indică statele asupra cărora se extinde aplicarea sancțiunilor sau embargourilor economice în vederea restricționării în aceste state a operării aeronautice	Permanent	Ministerul Afacerilor Externe și Integrării Europene
46.	Intensificarea instruirii periodice a inspectorilor Administrației de Stat a Aviației Civile	Permanent	Administrația de Stat a Aviației Civile

47.	Asigurarea transparenței în activitatea operatorilor aerieni, în scopul sporirii securității aeronautice	Permanent	Administrația de Stat a Aviației Civile
48.	Perfecționarea continuă a sistemului de pregătire a specialiștilor în domeniul aeronautic	Permanent	Administrația de Stat a Aviației Civile